

Kivilaiturilla

Hauet saavat kutea ruovikossa ja muuttomatalla pysähtyvät koskelot pyydystellä pikkukaloja Laajalahden rauhoitetulla vesialueella. Ihmisillä on lupa kalastaa vain luonnon-suojelualan ulkopuolella.

- ☐ Millaisissa vesissä kalat elävät?
- ☐ Oletko ollut kalassa? Missä?
- ☐ Mitä kaloja olet onkinut tai pilkkinyt?
- ☐ Mikä on kalaherkkusi?

☐ Osaatko uida kuin lahna?

Totta totisesti

Suomen vesissä elää yli 50 alku-peräistä kalalajia, joista ruokakalaksi pyydetään yli 10 eri lajia.

Mitä vielä?

Osta tai ongi kala. Tutki kalaa ja etsi kylkiviiva, ilmarakko, suolet, sydän ja maksa. Paista tai keitä perattu kala ja syö hyvällä ruokahalulla.

Katso Luonnonvarakeskuksen Kala-atlaksesta tunnistusohjeet, www.luke.fi.

Tulvaniityllä

Laajalahti on matala merenlahti, jonka vesi on vain hiukan suolaista. Syysmyrskyt, vesisateet ja kevään sulamisvedet nostattavat meren pitkospuille asti ja tuovat tulvaniityn kasveille uutta ravintoa.

- ☐ Mitä merkkejä tulvavesi on jättänyt ympärillesi?
- ☐ Pysyisivätkö jalkasi kuivana, jos vesi olisi huippukorkeudessa?
- ☐ Voiko Laajalahden vettä juoda?
- ☐ Pohdi vesipisaran matkaa; *raakavesi - vedenpuhdistamo - lavuaarin hanavesi - viemäri - jäteveden puhdistuslaitos - meri.*

☐ Osallistu rantojen siivoustalkoisiin!

☐ Osaatko selvittää metsämorsen salakijoituksen?

Totta totisesti

Tulvavesi tuo aika ajoin rantaan myös ihmisen veteen heittämät roskat.

Mitä vielä?

Kerää purkkeihin erilaisia vesiä; hanavesi, kuralätäkkö, kukkamaljakon vesi, sulatettu lumi jne. Tutki niiden värejä ja hajuja. Minkä purkin vettä joisit?

Metsässä

Jokainen kovakuoriaislaji nakertaa omansalaiset jäljet kuolevien kuusien runkoihin. Lahoilla oksilla saattaa elää myös iloisenvärisiä hyytelökasoja, ne ovat liikkuvia limasieniä.

Valitse itsellesi oma puu ja tutki sitä.

- ☐ Millaisia syömäjälkiä löydät?
- ☐ Onko kuusijäärä asunut puussasi?
- ☐ Kasvaako rungossa kääpiä?
- ☐ Elääkö oksilla limasieniä?
- ☐ Montako tikan kaivelukolaa rungossa on?

☐ Pelkäätkö metsässä?

☐ Kuusijäärän syömäjälkiä.

Totta totisesti

Suomessa esiintyy 130 eri limasienilajia. Paranvoin itiöemät ovat keltaisia ja sudenmaidon vaaleanpunaisia. Vaikka limasieni on jalaton, se voi silti liikkua. Mieti miten ja miksi!

Mitä vielä?

Kopioi rungon hieroglyfit hankaamalla lyijykynällä puuta vasten asetettua paperia. Vertaa jälkiä internetistä löytyvien nakertajien syömäkuvioihin.

Tutkien Luonnon helmaan

Toimintaa 3.-6.-luokkalaisille

Villa Elfvikin luontopolun varrella on 7 luontopilaria. Tutki ympäristöä ja tuumi luontoasioita niiden luona. Mitä vielä? -tehtävät voit tehdä ennen tai jälkeen Villa Elfvikin retken.

Espoon kaupunki, Mosatonttu oy ja Vappu Ormio 2008

Laajalahden
luonnonsuojelualue

Niemi rauhoitettu on,
metsä siis koskematon.
Aistit valppaina kulje,
luonto vain muistiisi sulje.

Puutarhassa

Puutarhan kasvien makea tuoksu houkuttelee päiväperhosia ja yökkösiä mesiatuoksulle. Kesä-tuulet tuovat vaeltavia perhosia Suomeen Afrikasta asti.

- ☐ Mitä perhosia tunnet?
- ☐ Oletko nähnyt perhosen toukkia?
- ☐ Jatka ajatusleikkiä: Jos olisin perhonen, niin...
 - ☐ Minkä värinen olisit?
 - ☐ Minne vaeltaisit?
 - ☐ Mitä tekisit sateella?
 - ☐ Miten talvehtisit?

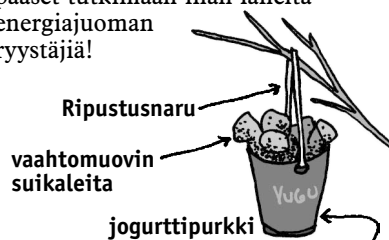
Mikä on ihanin kukkatuoksu?

Totta totisesti

Suomessa on tavattu yli 2300 perhoslajia, joista 120 on päivä-perhosia.

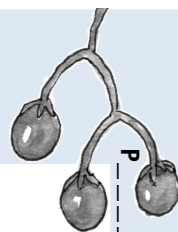
Mitä vielä?

Perusta perhosbaari pihalle, niin pääset tutkimaan ihan läheltä energiajuoman ryystäjiä!

Perhosten energiajuoma: pullollinen kaljaa, 2 dl fariinisoke-ria ja pala hiivaa. Sekoita aineet ja anna liemen käydä lämpimässä paikassa muutama vuorokausi.

Rantalehdossa

Kourallisessa lehtomultaa elää miljoonia pienenpieniä eliöitä, joista vain muutaman lajin näkee ilman mikroskooppia. Kaikkia ympärilläsi olevia eliöitä ei vielä tunneta.

Tutki maahan pudonneiden lehtien alta lehtomullan elämää

- ☐ Löysitkö kovakuoriaisia?
- ☐ Löysitkö hyönteisten toukkia?
- ☐ Löysitkö sienirihmastoja?
- ☐ Löysitkö jotain tuntematonta?
- ☐ Etsi nimi löydöllesi.

Työnäkö sormesi multa?

Totta totisesti

Suomesta on tavattu noin 21 000 hyönteislajia.

Mitä vielä?

Tutki pihan maaperää ja lumella kömpiviä hyönteisiä.

Lue Laajalahden luonnonsuojelu-alueesta Metsähallituksen www.luontoon.fi -sivuilta.

- ☐ - - ympärillä kasvoi kiiltäviä, leveitä lehtiä, joilla korenot ja vesihämähäkit saattoivat levätä, ja sen pinnan alla ajelehti toimekkaasti sätkytellen kaikenlaisia pikkumönkiäisiä. Jossakin kauempana loistivat sammakon silmät kultaisina, ja toisinaan saattoi nähdä nopeita välähdyksiä sen salaperäisistä sukulaisista, jotka asuivat syvemmällä liejussa.

Ruovikossa

Tunnelmat ruovikon sisällä vaihtelevat eri vuodenaikoina. Pilvettöminä syys- ja talvi-iltoina tähtitaivas loistaa hienosti ja ympäristön äänet muuttuvat salaperäisiksi.

Sulje silmäsi, kuuntele ja haistele.

- ☐ Mitä ruovikko kuiskaa?
- ☐ Kuuletko kosken kohinaa vai liikenteen melua?
- ☐ Kuuletko sudenkorentojen rapinaa?
- ☐ Minkä lintujen ääniä kuulet?
- ☐ Miltä ruovikko haisee?

Kuuletko sydämesi lyönnit?

Totta totisesti

Tarvitsisit yli kuusi metriä pitkät puujalat, jos mielisit kuivin jaloin liikkua ponttonipolun ulkopuolella.

Mitä vielä?

Tee iltaretki luontopolulle ja ruovikkoon kavereiden tai perheesi kanssa.

Huvimajalla

Jotkut hyönteiset välttyvät joutumasta pedon makupalaksi sulautumalla ympäristön väreihin tai ne ovat pelottavan värisiä. Ristihämähäkin läpinäkyvää saalisverkkoa on vaikea väistää.

Söisitkö oman sylkesi?

- ☐ Onko sinulla pelotusväriset vai suojaväriset vaatteet?
- ☐ Pystyisitkö naamioitumaan maastoon?
- ☐ Mieti joku maastoutunut ja joku räikeästi erottuva luontoasia.
- ☐ Etsi hämähäkin verkko ja tutki sitä varovasti koskematta.

Totta totisesti

Suomesta on tavattu 634 hämähäkilajia, joista on ristihämähäkkejä 33 lajia. Kaikki hämähäkit eivät kudo verkkoja.

Mitä vielä?

Tutki luontokirjasta hyönteisten naamioitumisia ja valepukuja. Järjestä ystävilleesi hyönteis-naamiaiset.

Piirrä ristihämähäkin pyöreä seittiverkko. Kudelman malli on eri hämähäkeillä erilainen.

Käyntiosoite:
Villa Elfvikin luontotalo
Elfvikintie 4, 02600 Espoo
Puhelin: 043 826 9208
www.espoo.fi/villaelfvik
villaelfvik@espoo.fi

Tove Jansson: Vaarallinen juhannus